

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОСАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

Борба за ослобођење

— Посвећено српским херојима —

Офанзива српских трупа наставља се сјајно и победоносно, доносећи свакога дана све обилатије резултате. Српски је војник у току херојске и огорчене борбе прокрчио саби пут ка својој драгој отаџбини, и сво већ трећу недељу примиче се крају, како се бори на њеном земљишту. Усколебана и поремећена непријатељска војска чини очајне напоре, да заустави силно надирање наших хероја, али није кадра одолети њином полету, њином неодољивом и силном налету. Са огромним одушељењем и несаломљивом енергијом поведена борба напредује успешно и српске армије задобљају све већу превагу над непријатељем. Већ до сад постигнута резултати огромни су. Прва бугарска армија, која је у главном водила борбу против наших трупа потучена је. Њен шеф генерал Бојаџијев, као и командант једне њене дивизије смрљани су због неуспеха. Очајни покушаји ове армије да се задржи на положајима, које је имала бранити до последње капи крви попали су пред неодољивим јуришним наших трупа. Борба око Горичева, у Леринској равници, на Камачалану и Ниданским планинама свршиле су се крвавим поразима по Бугаре. Оставивши на бојном пољу огроман плен од преко 40 топова и многог другог материјала, као и велики број заробљеника, непријатељ се надао у даље, панично бегство и једва је успео да се задржи на својим другим одбранбеним положајима. Храбре српске трупе прешле су на више места Црну реку и настављају своје победоносно напредовање гонећи непријатеља у стоду. Има наших одреда који сивавши иза Камачалана већ данима траже непријатеља, кога нису у стању пронаћи, да би се с њим учустили у борбу.

Паника је овладава не пријатељским трупама. Бугари су понова осетили, и то веома тешко и осетно, удар српских осветника. Многбројни бугарски заробљеници пали у наше руке са највећим страхом говоре о страховитом дејству српске артиљерије као

и о неиздржљивим налетима српских војника на бајонет. Они без устезања изјављују, да су њихови губици страховити, да има чигавах чета потпуно уништених, да је бугарска војска веома тешки поразима потпуно деморалисана, а нарочито привајају надмоћност српске артиљерије и пешадије.

У осталом, у своје победоносном наступању српски се војник могао о свему томе и сам уверити. Маса бугарских лешева засејаних по освојеним брдима, равницама и рововима довољно сведоче о великим и страшним поразима бугарске војске.

По својој стратегијској важности ове нове српске победе такмиче се са најславнијим делима наше војске из скорје прошлости. Завзет Камачалана спада у ред највећих ратних подвига нашега војника. Ако се узму у обзир силне и страховите невоље и тежбе, које је преживео српски ратник у времену од како је напустио земљиште своје отаџбине па док се вратио на њен праг да отпочне свету борбу ослобођења, онда пред овим новим сјајним победама бледи чак и славне успомене са Куманова, Батолу, Цара и Рудника.

Херојски подвизи наше војске нису остали неопажени. Њено јунаштво крунисано великим победама од јекнуло је силно не само у земљама наших Савезника, већ и у целој свету. Свјетска штампа одала је достојно признање и заслужене похвале јуначким делима наших армија, које су на себе примиле највећи део терета на јужном балканском војшту и успеле да за непун месец дана потуку непријатељску војску, да је нагнају у бегство, поколебају њен морал из основа и да јој зададу тешке и смртоносне ударце, од којих се важе неће моћи опоравити.

То најбоље сведочи ток наших операција. Док ове редове пишемо, наше армије настављају прелазење Црне реке и продужују своје победничко наступање на земљишту своје отаџбине. Док је на делови бугарске војске беже и пред наших трупа, други једва дају одпора на својим утврђеним положајима.

Српске трупе надару напред кршећи смело и одважно све препреке пред собом и доносећи својој подјармљеној и поробљеној браћи жељену слободу. Пространство ослобођене Србије шири се све више сваким даном. Наша дивна брда и планине, наше шумовите дубраве и плодне равнице примају у загрљај своје ослободиоце, а наша браћа до јуче под душманским јармом са сузама у очима дочекују своје избавитеље. Велико дело ослобођења наше драге отаџбине наставља се са успехом благодарећи помоћи Божијој, помоћи наших великих Савезника и силној и легендарној храбрости нашега војника!

Политичке вести

Лондон. — Енглески ће парламенат ускоро отпочети своје седнице. Дискутоваће се о ратном кредиту који ће се употребити на потребе регрутације, на побољшавање стања у Ирској и може бити за будући економски рат.

Атина. — Шеф нове грчке владе г. Ламброс изјавио је, да је нови кабинет потпуно веран краљу и да он оптимистички гледа на ситуацију. У исто време нада се да ће га Споразум признати.

Париз. — Француска штампа коментаришући нова атински кабинет пише, да Споразум неће признати ниједну другу владу осим Венизелосову.

Атина. — Држи се, да ће нова влада поднети краљу на потпис указ о одлагању седнице парламента за 1. новембар.

Страна штампа

Начини песимизма

«Хамбургер Нахрихтен»: «Ми не можемо тражити помоћи ни од куда. Припуњена смо да као дивља звер потерана од хајкача чујемо своју кожу од удараца, који долазе са свих страна и ми то морамо чинити свима средствима, која нам стоје на расположењу».

«Форверц»: «Главни листови престонице, као и унутрашњости наговештавају већ, да је дошао тренутак да се опет отпочне привремено обустављена политичка борба и да се припреми нов напад. Нападају се извесне личности, чије се обарање безусловно тражи. Негде се отворено излази са захтевом, да се збаци канцелар».

«Берлинер Тагеблат»: «У политичкој атмосфери дошло се до такве затегнутости, да су већ готово угрожени интереси наре-

ђивне. Понова је г. Бетман Холвег нападнут веома жестоко од групе, коју подржава адмирал Тирпиц. Трговински саветник г. Бертолд Кертинг у једном писму упућеном посланику рајхстага Басерману тражи у име скупа државног у ХанOVERу, да се продужи кампања и обори канцелар».

«Франкфуртер Цајтунг»: «Фронт треба да остане еластичан, то је наш главни циљ. Све што тактички и стратегијски не вреди највиших жртава, мора се напустити. Истина је, да смо изгубили села тако дуго брвањена, али то је дошло у току вишемесечних бораба. Уосталом, чак и много веће скраћивање (!) фронта, како то и неутрална држе, било би повољно по нас. До сад таква мера није била потребна. Ми смо чак где-где успели одржати положаје опкољене са три стране».

Ко су Бугари!

«Рјеч»: «Са разних страна чује се, да се у Бугарској могу очекивати извесне промене у политици. Тврде, да бугарски русофили подижу главу, да је престолонаследник Борис русофил. Тешко је све то прозрети јасно. Али, унапред, како је Румунија ушла у рат, можемо рећи, да у свему томе нема ничега вероватног».

«Дневник» (софијски): «Највећа срамота, којој је изложено сво народно осећање јесте, што трпамо, да наши највећи булевари, најлепше улице и најпространији тргови престонице носе још имена Дондукова, Цара Ослободила, Игњатијева, Столетова, Парензова и т. д. Најбоље средство, којим би могли изразити гнушање према хордама цара Николе јесте, да одмах укљонимо испред својих очију имена представника руске царевине. То нам налаже наше народно достојанство».

«Аз Ешт» (интервју Тончева, бугарског министра финансија): «Бугарска се у првој периоди рата није придружила централним државама из неких трговинских разлога, нити што је та група више нудила од друге, чак ни зато што је веровала да ће она три умфално, већ просто зато, што је она хтела, да централне државе победе...»

Бугарска ће настојати свим силама да после рата остане са централним државама у моралном, политичком, економском и војном јединству. Срећом њен географски положај олакшава извршење ове намере».

Грчка штампа

«Патрис»: «Ако онај грчки народ који се бори на солунском фронту и они који живе у Атини, желе искрено да сазнају ситуацију са искреном вољом да

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 3 франка тромесечно 9 франка,
годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:
Сваки оглас 0.20 фран. од петог реда, већи
огласи по погодби. Новац се плаћа државним
монетарним и дипломатским заступништвима.

МЕСТ ИЗДАВИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ
Излази сваки дан преко Брда Срп. Гел. Колонаде
у Солуну
УКОНИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
Ова редакција Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код редакције «Друштво грчке штампе» ул. Булгарохтоу бр. 5, близу главне поште.

је лече, онда нека обрате сву своју пажњу на оно писмо тајног саветника енглеског краља које је било објављено у «Тајмсу».

После историског геста Елефтера Венизелоса који се стави на чело народног покрета, писмо енглеског министра јесте друга велика станица ка коначном опредељењу положаја Грчке.

Покрет Венизелосов био је глас изнутра. Тешка оптужба енглеског тајног саветника био је глас споља. Нико, изван Венизелоса, није могао званичнице да протумачи народну вољу грчке нације. Али и никаква друга Сила, изнад Енглеске, није била довољна да тако ауторитативно, тако одговорно и неопозивно изрази вољу Европе према Грчкој.

Политика и дипломатија грчка нису се само глупо и непријатељски понашале према В. Британији у току двадесет месеци, него су дошле и до мудре намере да разбију енглеско-француски споразум у погледу Грчке. Плод такве процене ствари био је и пут принчева, чије последице речито говоре кроз догађаје.

Дат је већ одговор на двогодишња глупа упињања и злочинички рад «Атинске државе». Народ одговори помоћу одласка Венизелосова на Крит. Европа проговори преко Енглеске. Енглези доцкан говоре. Али кад то учине, речи су им неопозивне, као што је неопозивна и сила кританске светске власти.

За то време, зову се да даду мудра мишљења г. Скулудис и г. Гунарис, а са запетом пажњом се очекују оних пет и десет немачких дивизија, које ће атински германофилски аусодутвам спасти од Англо-Гала!!

«Неа Алитија». Долазак г. Венизелоса са привременом владом у нашу варош бележи епоху и полазна је тачка за нов период грчке историје: он озаконшава устанак и отвара широке видике за остварење народних тежња.

Нити г. Венизелос и негови верни сарадници, нити они који су овде у августу дигли заставу устанка, нити је нико желео да се дође до чега се дошло, до оваквих епоха у грчкој историји. Од две године овамо Венизелос је са пророчком снагом предказивао све несреће које су снашле Грчку; али нико од оних који су били дужни да послушају патриотски глас Венизелосов није хтео да узме у обзир његове савете и препоруке, и сво нас данас тачно где је он предсказао да ћемо бити: у унутрашњем распадању и у спољашњем сраму.

Историја ће оптужити Вени-
селоса да је извршио овај удар
на властољубља. Нити ће му мо-
ћи пребацили да је, у овом но-
вом својству, поделио земљу, ко-
ју је пре четири године удвојио.
Јер пре него што се одлучи на
овај крајњи корак, он је онима
у Атини упутио последњи патри-
отски позив и обећао неподеле-
ну сарадњу ако би пошлци путем
народног спасења.

Нису га послушали. Он није
крив.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 28. септ.

У току јучерашњих операција
енглеске су трупе заузеле разна
села у струмичкој равници испред
њихових положаја.

На десној обали Вардара прет-
прошле ноћи били су доста јаки
напади. Резултат ових борби је
да су савезничке трупе напредо-
вале за 500 метара у области Ма-
јадага.

Води се стално борба на фрон-
ту српске војске. непријатељска
и савезничка авијатика била је
доста активна.

Француски коминике

Париз, 28. септ.

Северно од Соме јака артиле-
риска борба. После једне борбе
јужно од Сели-а Французи су за-
рбили 48 војника и 2 официра.

Јужно од Соме француске тру-
пе нападе су непријатеља на
фронту од 5 километра између
Берина и Шолна. Пешадија је
заузела непријатељски положај на
коме је био јак објектив.

Французи су заузели село Бо-
ван, већи део шуме Шолма, и
северне и северо западне ивице
Авленкура. Немци су имали ог-
ромин губитке нарочито код Аб-
ленкура. До сада је избројано
1250 заробљеника.

На осталом фронту ништа зна-
чајније.

Авијатика. — Два фран-
цуска авијатичара, бомбардова-
ли су војну фабрику мотора у
Штутгарду. Прозарокован је
пожар.

Солунски фронт. — На
фронту Струме, Бугари су сва-
кусалли Гардмарван, Орманли,
Хаанатар. На центру, сукоба па-
трола и средња артилеријска
борба.

На левом врху савезничка се
офанзива са успехом наставља.

«Фос.» Сазнајемо да је гене-
рал г. Мосхопулос, бивши коман-
дант треће армије, који је за из-
лаз из неутралности, готов да
приђе Устанку, пошто је изгу-
био сваку наду да ће Атина при-
грлити народну политику. Веру-
је се да ће га пратити велики
број официра једномишљеника.

Сличну је одлуку донео и ге-
нерал г. Каларис, који је у спо-
разуму с г. Мосхопулосом.

Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Биле су јаке борбе на зајвјут
ку Црне Реке између Срба и Бу-
гара. У тову ових операција Ср-
би су заробили 826 војника од
којих су 5 официра. Савезнич-
ки авијатичари бомбардовали су
Битољ и Прилеп.

Руски коминике

Петроград, 28. септ.

На свима се фронтима ништа
значајније није десило.

Румунске операције

Париз, 28. септембра.

Повлачење румунских тру-
па у Ердељу не тумача се
у свд. војним и политичким
круговима неповољно. На-
против држи се, да ће то
допустити Румунима да узму
више маха на фронту Др-
бруце и да створе много
бољу сарадњу савезничких
снага. (Радио).

Талијани у Епиру

Атина 28. септ.

Ита лијанске су трупе заузеле
Премеди и иду ка Лесковици.

Слабљење фронта

Атина 28. септ.

«Естија» јавља да су Немци
повукли са француског фронта
200.000 војника од којих су
150.000 испослати на фронт у Га-
лицији и Трансилванији.

За балкански фронт остаје пе-
десет хиљада војника, ако Ма-
кензен не потражи та појачања
за фронт у Добруци.

Сумаренски рат

Лондон, 28. септ.

Три немачка сумарена, који су
пошли у Њујорк, потопили су
уз пут једну холандску лађу, две
норвешке, три енглеске и једну
лађу под именом «Стефансон» на
којој су путовали 30 Америка-
наца. Председник Вилсон очекује

званичне информације па да пре-
дузме потребне мере код немачке
влада. Америчка штампа жучно
напада Немачку и тражи да Сје-
данене државе буду енергичне
врема једној држави која не по-
штују туђа права.

Немачки сумарен за Америку

Вашингтон, 28. септ.

Немачка сумарен U-53 приспео
је, после путовања од 18 дана
у Њујорк и донео једно писмо
немачком по ланику.

Пропаст аустријске лађе

Црих, 28. септ.

Јављају, да је у пристаништу
Пуљу услед експлозије пропала
једна нова аустријска ратна лађа
(Радио).

Опет нова влада!

Атина, 28. септембра

Нова је влада најзад дефини-
тивно конституисана и положила
је јуче у 11 часова пре подне
заклетву. Председник нове владе
је, као што се очекивало профе-
сор атинског универзитета г. Лам-
брос, који је заузео портфел ми-
нистра просвете. Остали чланови
влада су: Залокостас мин. спољ-
послова, Дракос, министар војни,
адмирал Дамјанос, марине, Зелос,
унутр. дела, Занетулеас, финан-
сија, Аргиропулос, трговине, Ели-
опулос, правде и Апостолидес,
привреде.

Нова атинска влада има карак-
тер често дворског министарства
Нен шеф је познат са својих
германофилских идеја, уопште се
врло мало бавио политиком и не
припада ниједној странци. Остали
чланови владе су такође германо-
фили, а Дракос, нови министар
војни у француско пруском рату
1870. год. борио се против Фран-
цуза као пруски добровољац. Зе-
лос, нови мин. унутр. дела, а до
јуче атински префект огорчен је
антивезелиста.

Атинска штампа коментарше
образовање нове владе колико са
чуђењем толико и са сарказмом.
«Патрис» је не узима озбиљно и
сматра, да то значи терање шеге
са Споразумом. Новој влади не
придаје се уопште никакав зна-
чај, нарочито с обзиром на обра-
зовање револуционарне владе г.
Венизелоса.

Интересантно је, какво ће др-
жање заузети Споразум према
новој влади. Несумњиво је, да ће
је он третирати као и владу г.

Калогеропулоса. Међутим ипак
влада уверење, да ће посланици
Споразума ступити у додир са
новом атинском владом, како би
олакшала спровођење акције ад-
мирала Дарлиж ди Фурнеа, који
дела договорно са министрима
Споразума.

СА РУМУНСКОГ ФРОНТА

— Једна немачка илузија. —

Лондон, 28. септембра

Војни критичар «Дејли Теле-
графа» говорећи о немачкој ак-
цији против Румуније пише сле-
деће:

«Војна акција против Руму-
није одлучена и предузета од стра-
не немачког генералштаба више
је резултат беса и гнева на Ру-
муне, него неко нарочито стра-
тегичког плана. Немци повлаче
са западног фронта преко 200000
људи, та би их бацали у Ердељ
и нагнали Румуне на повлачење.
Уколико је овај гест повлачан по
Аустро-Мађаре, утолико може би-
ти веома опасан за Немачку. О-
перације на фронту Соме теку
врло неповољно по кајзерове тру-
пе и свако слабљење тога фрон-
та мора још више погоршати не-
мачку тешку ситуацију на томе
фронту. Кајзер је очигледно дигао
руке од Вердена. То немачка
штампа грозничаво крије, али кад
буде то избило у јавност, имаће
страшног дејства на немачки
народ.

Војни кругови Споразума не
придају велики значај Фалкен-
хајвој офанзиве у Ердељу. Ру-
мунско повлачење из дубине Ер-
деља, куда су трупе краља Фер-
динанда биле допрле објашњава
се чисто стратегијским разлозима
и непријатељском надмоћношћу.
Покушај Фалкенхајнов да про-
бије румунски фронт код Сибина
пропао је и румунске трупе по-
вукле су се на солидне и утвр-
ђене положаје у правцу северних
превоја Карпата, који одлично
штите границу. Руска појачања
стижу непрекидно и на овај
фронт, и ускоро ћемо доживети
нову румунско-руску офанзиву на
томе фронту са веома знатним
снагама, која ће војску генерала
Фалкенхајна довести у незгодан
положај. Осим тога операције на
фронту Добруце теку веома по-
вољно по удружење румунско-бу-
ско српске трупе.

За то време офанзива на Соме
узима опет свој широки и пре-
тећи карактер. Руси обнављају
своје црноске нападе на фронту

Галиције, а отпор бугарских тру-
па на солунском фронту слаби
ве већма».

Борбе на Соме

— Немачки отпор слаби. —

Лондон, 28. септембра

Кореспондент «Дејли Хрони-
кла» на британском фронту Соме
јавља:

«Успеси англо француских тру-
па у току последњих дана на
фронту Соме веома су знатни.
Наше трупе настављају своје по-
бедоносно наступање на потпуно
равном терену. Немачки губици у
последњим борбама, према накнад-
ним и вештајима, страшнији су
него што се то у први мах др-
жало. Према изјавама заробље-
них Немаца, кајзерове трупе боре
се већ против воље. Њихов је
морал јако опао. Заробљеници се
слажу у изјавама, да је положај
немачке војске веома тежак. О-
скудица у храни и ужасно бом-
бардовање од стране савезничке
артиљерије доводи војнике до
отајања. Има много случајева лу-
дила међу њима. Многи војници
у току борбе бацају пушке и пре-
дају се. У ропству се осећају
сасвим добро, и не крију своје
велико задовољство, што су јед-
ном изван ратних ужаса».

Наши аероплани чине огромне
услуге војсци и свакодневним бом-
бардовањем непријатељских по-
ложаја задају Немцима паклени
страх. Немачки авијатичари не
смеју да се упусте у борбу са
нашима. Док наши аероплани
преко целог дана круже над не-
пријатељским рововима и лого-
рима, немачки се веома ретко по-
јављују, и то само да би од себе
дали знак живота, јер чим се по-
јаве наши они се одмах надају
у бегство.

Немачка за мир

— Кајзер тражи посредника —

Њу-Јорк, 27. септ.

Од како је немачки кајзер ре-
шио да предузме званичне кораке
код председника Вилсона, да овај
посредује за закључење мира не-
мачке акције почеле су још више
да падају на њујоршкој берзи.

Лондон, 28. септембра.

«Њујоршки Ивнинг Пост» јав-
ља, да је кајзер одлучио дефини-
тивно, да умоли председника Вил-
сона, да буде арбитер у предло-
зима мира између Немачке и Спо-

Ф Е Љ Т О Н

ГУСЛЕ

Под овим насловом изишао је
у «Тану» од 26. ов. м. по новом
а поводом одласка у Париз му-
зике краљевске српске гарде, је-
дан врло тачан чланак о нашим
народним мелодијама а нарочито
о нашој народној појезвији и у-
лози гусала у српском препоро-
ђају. Из овога симпатичног план-
ка у најгледнијем француском
листу који ће много допринети
упознавању српског народа у о-
бразованом друштву француском
ми доносимо овде најважније од-
ломке.

Музика краљевске српске гар-
де дошла је из Солуна да учини

једно добро дело. У исто време
извесни вештаци, којима диригу-
је ретком способношћу г. Стани-
слав Венички, донели су из хар-
монијски одјев народних мелоди-
ја у коме се испољава музички и
песнички израз најлепших сећа-
ња и најплеменитијих нада душе
једне расе која је била дуго не-
срећна али никад саломљива. Срби
су свагда били музичари и песни-
ци па чак и у највећим несрећа-
ма. После Косова они су опева-
ли победе Душана Силног и по-
божност Лазара Мученика.

И најскромнија селак на оба-
лама Саве има гусле које се о-
тављају у наслеђе из генераци-

је у генерације кроз столе-
ћа. Српски је народ једини
који је имао храарости да узме
као свој народни празник један
историски и легендарни пораз. И
то стога што је он увек имао
храбрости да погледа судбину у
очи и да асраје помоћу стрп-
љена, блакости и храброшћу у
најтежи данима судбине. Про-
шло је пет векова беде и униже-
ња и ропства. За време од пет
векова, када је Србија мучена,
заборављена, име је њено ишчез-
ло из уста европских владалаца,
она је избрисана из списка сло-
бодних народа. Сви су мислили
да је мртва. Она је међу им жи-
вела. Она је живела надприрод-
ном храном у мраку најстраш-
није ноћи, на дну ковчега на који
је турски султан мислио да га
је запечатио за навек притисну-
ши га најтежим каменем. Она је

живела у својим успоменама и
својим надама у својој прошлости
к о и у својој будућности.

Гоњен од Турака народ се
крио по планинским гудурама и
шумама. И у овим уточиштима,
на огништу сиромашних људи
који нису хтели падати у очаја-
ње за отаџбином и народом нити
за изгубљеном слободом гусле су
дрхтали под прстима народног
певача, јавља се час ослобођења.
И никад ми нећемо сазнати имена
ових песника. Никод њих није
потписао своје песме, ни величан-
ствене епопеје у којима су сла-
вили узвишени ротац цар Лаза-
ра или јуначке подвиге краљеви-
ћа Марка. Њихове песме нису
биле чак ни записиване. Они су
их предавали памећу својих слу-
шалаца. Да би се све ставиле на
хартију и превеле да би све ле-
поте српске појезвије откриле ра-

дозвалој Европи симпатије Фран-
цуске, требало је да један фран-
цуски конзул, Август Дозон, при-
вуче неком врстом инстинктивног
позива према пријатељима који
ће постати наши савезници, дође
на генијалну и племениту зами-
сao да сам оде и прикупи на лицу
места на огништу скромних срп-
ских селака које ослободио Кара-
Ђорђе ове песме жалости и лаке
веселости које чине свето пасмо
једнога народа.

Мале гусле, гласу предака ко-
ји спавају на пољу Косову и ко-
је буди громки глас освете коју
је обећала правичност и неумит-
ни повратак људских ствари, тво-
ја музика и твоја појезвија у ко-
јима је поверени један скривен
бол и једна тајанствена нада,
да, дуго сте били угушени вре-
вом и виком турских и немачких
тирана који су мислили да су

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

разума. У име кајзерово предузео би потребне кораке код Вилсона бив. амбасадор Сјед. Држава у Берлину г. Жерар.

Амстердам, 28. септембра.

Немачка штампа почиње се све више бавити питањем о предлозима мира. Један угледан Холандијанин приспео из Берлина тврди, да се у тамошњим политичким круговима сматра закључене мира као велика, готово спасоносна нужност за Немачку. Њему су извесни политичари изјавили, да је Немачка вољна без одлагања закључити мир, бар колико толико частан за њу (дакле сад колико толико частан, уред.). Покушај код председника Вилсона сматра се у Берлину не само као немишљив, већ као једина когва спасења Немачке. Немачки народ је разочаран у исход рата. Он увиђа, како шансе Савезника сваки даном све више расту, док немачке падају. «Потребно је спасити бар што се још може из овог страшног бродолома,» изјавио је Холандијанин један посланик Рајхстага. Политичка криза у Немачкој достигла је врхунац. Народу је додијао рат и он жели што пре мир под ма каквим условима.

Извештај из Србије

Спира Поповић аудитор да се јави Кости П. Куртовићу извештава га да је Лепосава са децом у Шапцу здрава и да послати јој новац није примила.

Станимиру Поповићу јавља му мајка да су примили карту и новац од априла. Цела је фамилија здрава питају за Владу.

Стеву Поповића обућара тражи жена Савета која је здрава у Параћину.

Тоша Поповић пуковник у пензији из Крагујевца моли за извештај за сина Јоцу и унуке: Марка и Јоцу. Сви су здраво.

Трифун Поповића болн. тражи и моли за извештај о њему супруга Драгина из Рековца.

Трифун Поповића из Рековца тражи Јов. Премовић из Женева и моли за извештај о њему.

Чедомир Првуловић-Живота да се јави Љубици П. Јовановић из Паланке.

Димитрије Превдић коњич. капетан да се јави својој мајци која за њим јако брине. Др Душан Стојимировић.

Добравоја Предића упр. пор. оделења из Јагодине извештава

за свагда метнути под ноге уверењу правду и слободу мртву. Међутим ви сте наставили да код неколико људи од срца дигнете глас протеста благог, живог непобедног који је одржавао традицију примера за углед и обновљења које се може постићи само оружјем. Најзад дошао је дан кад је овај глас, који је у почетку био тако слаб и тако ситан да насилници насу ни обраћади пажњу, пробудио дуготрајну учинљивост Европе дајући ново повеће рење свима браниоцима права, свима ослободиоцима потиштених, свима такмичарима за пленените ствари. Овај глас целог једног народа који подиже тужба небројених жртваца и који се бори за своје сгњиште у црно завијено, за свете хумке и за тако исто свете колевке, ми смо чули и у будуће ће бити подржан акламацијом живих, проширен, о богаћен новим хармонијама и новим ратом — гласницима праведне победе.

G. D.

жена Анка, да се налази са децом здрава у Јагодини. Тражи одмах новац пита за ујку Стеву, брата Јосу, Драгишу, Свету и Бранка.

Милана Премовића гвожђара из Београда тражи Јелица Николић проте Матеје ул. 24 Београд. Она је са децом здрава.

Светозара Прљевића теж. из Љубана наред. тражи жена Митра Живана Продановића тражи Драга Продровић из Блазнаве и јавља да су сви здрави.

Светомира Продановића тражи брат Драгослав.

Петар Поповић архитекта сада је у Риму брат му Мита у Атани свг су здрави.

Петар Поповић архитекта сада је у Риму брат му Мита у Атани свг су здрави.

Светозара Поповића тражи С. М. Каначки из Иванце породица му је здрава.

Светозара Поповић начелник у цензизи извештава синове и зета да се налази са својима у Врњцима. Тражи да му се јављају преко Стеве Аћимовића адвоката Женева.

Станимиру Поповићу Женева. Примела сам карту од првог априла јавља да је са децом и осталима добро. Распитај за Владу јер не знамо о њему ништа, твоја мајка, Лека, Биса, Јова, Лепа и Војче.

Никола Протића, Јована Протића наредн. и Перу тражи сеestra Ружа.

Протић М. свештеник из Каменице Ваљево тражи обавештења о овим лицима: Томашевићу Божидару и Војиславу, Владимиру Протићу, Душану Вучковићу, Стеви Јанковићу са синовима Ђуром и Пантом, Живановићу, Гајићу Андреји, Душану Вујичићу, Живораду и Тихомиру Василићу Живану и Живораду Томашевићу, Живану и Живораду Марковићу и Цветану Тирићу, Радовићу Миросављевићу Павлу, Вујићу Трифуну, Андрићу Марку, Сретену, Милијану, Јеврему и Светиславу, Танасковићу Тимотију Божидару и Михаилу из Оградаћа, Ђукићу Живојину, Димитријевићу Милану, Ранковићу Живку, Јовановић Милоју из Мионице, Спасојевићу Милораду из Тугића и Гајићу Љубомиру. Породице свих именованих здраве су и код својих кућа.

Петра Протића интенд. тражи Перса Лазаревић Ваљево. Београдска ул. 100 и јавља да су њихови сви здрави.

Михаилу Поповићу, јавља Милана Поповић, Облићев венац 3, да су код куће сви здрави.

Михаило Поцовић, проте. Тражи га мајор Сретеновић и пита како је он и деца.

Михаило Поповић, студент, извештава мајка Стевка Поповић, Мајор-Мишина ул. бр. 9, да је са Јованком и Иванком у истом стану у Београду здраво. Да јој се јави и ако може пошле Јованчину плату.

Поповић Павле, јавља да је здрав.

Павле Поповић, рез. арт. поручник да се јави својима. За њега пита Љубица Маушевић и Милица Димитријевић. Оне га извештавају да су његови здрави.

Једна племенита Францускиња.

Госпођа Жоржета Луја Журдана, белначарка на француској санитетској лађи „Свинкс“ поклонила је за болеснике команде железничких и поштанско телеграфских обвезника цигарета и других ствари у вредности од преко 500 франака. Гђа Жоржета и иначе указује врло много пажње и неге према нашим болесницима, који путују санитетском лађом „Свинкс“. Нека је племенитој Францускињи хвала и од наше стране на услугама и добротвствима, којима обасипа наше болеснике.

Забрањују се митинзи.

Јављају из Атине, да је управа безбедности издала наредбу у којој строго забрањује организовање митинга и других манифестација. Ко не поступи по овој наредби биће строго кажњен.

Италијани у Стилосу.

Један јак контингент италијанских трупа искрцао се у Стилос.

Револуција се шири.

Из Атине саопштавају да је један француски одред који се вострцао у Каламати, помогао да отпутују за Солун 4 официра, 50 подофицира и многи добровољци.

Острва Некарија и Имброс придружила су се револуционарном покрету.

Руси у Поросу.

Јављају из Атине да ће се ових дана једна руска ескадра укотити у Поросу. Марински ће се одреди ескрвати и поставити у варошким касарнама. Ове војне зграде припадају Русији, која их је, за време рата 1821 године подигла, а које су као касарне служиле посадама руске флоте, која је оперисала у грчким водама.

Израда муниције.

Из Рима јављају да у 1700 радница раде 425.000 пуцаваца, 45.000 жена израђују у току од месец дана толико тонова, колко се изради за годину дана пре рата. Израда матраеза увећала се за 60 пута. Ово су цифре које је Вовели у свом говору навео.

Протеривање Грка.

Из Атине извештавају да су турске власти протерале у унутрашњост М. Азије 1000 Грка из Смирне и 180 из Вурле.

Око инцидента у франц. посланству.

Јуче су изведене пред суд 16 личности које су оптужене да су учествовале у инциденту који се одиграо у франц. посланству.

Банкет Народне Одбране.

Народна Одбрана приредиће у четвртак банкет у част привремене владе.

Матине у част Румуније.

Г. Далимије, подсекретар левих вештина, у Паризу за време народног матине а рекао је: Француска је знала да је румунска војска готова да поднесе све жртве

и да оствари своје националне аспирације.

Жена барона Шенка.

Јављају из Амстердама да је жена барона Шенка нађена мртва у њеном стану у Франкфурту. Изгледа да је узела јачу дозу отрова.

Револуционарни покрет.

Телеграфишу из Кожана да су прекјуче били велики митинзи у Костуру, Лерину и Крупиншту. Становништво ових места прокламовало је револуцију и решило да поднесе све жртве за част грчке нације.

Огласи „Вел. Србије“.

У будуће ће се огласи за „Велику Србију“ примати само у уредништву листа (ул. Коломбо 33).

Последње вести

Немачки злочин

Амстердам, 28. септ. „Еко Белж“ извештен је из Брисела, да је, за време последњег летња савезничких авијатичара над Бриселом, убијено 22 Белгијанца а рањено 30 од топовских пројектила, којима су Немци хотимце или нехотице рђаво управљали.

Политичка борба у Немачкој

Берн, 28. септ. Политичка кампања против Бетмана Холвега узима веома огорчен карактер, нарочито у питању сумаренског рата, коме је

канцелар противан. Радикални посланик Пехвик узимајући у заштиту Бетмана Холвега пише: «Будућност ће нас научити, кад буде дошао моменат да употребимо своје најмоћније оружје. Не треба у принципу изводити сумаренски рат. Али се може и пак дискутовати о томе питању. (Радио).

Сумарен U 53

Вашингтон, 28. септембра. Енглески амбасадор у Америци протествовао је код Вилсона због бављења немачког сумарена у америчким водама. У исто време је изјавио, да према британском схватању америчка влада има право да тај сумарен интернира до краја рата.

Командант сумарена изјавио је, да је пил његова путовања једино, да преда званична документа грофу Бернсдорфу, немачком амбасадору у Америци и Кајзерово писмо Вилсону.

Кајзер у Лавову

Берн, 28. септембра.

Кајзер је прошле суботе посетио Лавов и извршио инспекцију тамошњег гарнизона. (Радио).

Контрола канцелара

Амстердам, 28. септембра.

Прогресивна странка у рајхстагу, незадовољна спољном политиком немачке владе, поднела је захтев да се образује једна сталва комисија за спољну политику, којој ће канцелар морати консултирати у свима питањима политичким. Либерална странка потпомаже овај захтев. Консервативци су томе противни. (Радио).

Српски званичан извештај

Солун, 28. септембар

27. Септембра напредовали смо у шеделу Доброг Поља и на левој обали Црне Рече, и Зоробили смо 50 бугарских војника.

ПОШТА

Саопштења

— Да се одмах јаве Владичиним Комесарима у Солуну ради хитног саопштења: Атанасије Николић, ср. начелник у Рековцу; Света Растај, полицај. писар из Смедерева; Вривоје Трифунчић, полицај. писар из Новог Пазара; Драгомир Јовановић, ерески начелник.

— Позива се жена Данета Стојановића, ереског служитеља из Прилена, да предстане Владичиним Комесарима ради извесног писла.

За Србију

— Вукашин Штулић, чинов. јавља својој жени Теодосији у Нишу, да је здрав. Одговор истим путем.

— Јевта Пешић капетан јавља Ненаду Миливојевићу у Врање да је жив и здрав о Момчилом. Одговор преко Сри. Црв. Крста.

— Љубица и Светозар Коњевић моле Павла Љубисављевића апотекара из Ужца, да их одмах извести о здрављу њихове ћерке Зорке и унучета Миланчета, и ако јој случајно буде

потребна каква помоћ да јој укаже. Све ће мо признати. Птикола је са нама жив и здрав.

— Капетан Младен А. Живановић, судија извештава свога оца Алексе и ташту Јоку да му је жена са свастиком и децом Ацом, Милом и Слободаном у Марсељу у Француској. Деца учешнице француске. Сви су здрави. Брат Љуба је у Паризу. Све њих много поздрављамо. Писати на војну пошту 88.

— Ранко Ранковић извештава Исавла Равковића и своје у Дубљу, ср. третенич. огр. круш. да је са Добровојем, Беривојем Богољубом, Јеремијом, Живојином Марјановићем, Милојком, Радославом, Михаилом и Влајком здраво а зет Петар Стеванчевић умро. Моли да му се јаве истим путем.

— Риста Антонијевић свештеник јавља својој жени Перки у Белој Води, Крушев. да је здраво. Одговор истим путем.

— Танасије Ч. Костантиновић јавља својој жени Катарини у Гучи, драгачев. чачан. да је здраво, одговорити истим путем.

— Свет. Савић мајор јавља својој жени да је здраво.

Оросди -- Бан

Централа:
Краља Ираклија бр. 5

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:
Улица Краља Ираклија бр. 5.
ФИЛИЈАЛИ:
Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

Оросди -- Бан

Филијала:
Улица Венизелос бр. 4.

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе.
Велики избор одећа, шешита и т. д.
Разноврсно кухинско посуђе и порцеланско посуђе.
Све по цени врло умереној и утврђеној.
Прима српски новац по дневном курсу.
Услуга брза и тачна.

Препоручује:

Своје велико стовариште најбољих вина и ликера.
Велики избор разних конзерви, бисквита, чоколада, теста, салуна, масла и т. д.
Цене су врло умерене и утврђене.
Прима поручбине и набавља све артикле.
Услуга брза и тачна.

улица Венизелос бр. 8
Филијала:

Оросди -- Бан

улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бан

ПОЗОРИШТЕ ВАРИЈЕТЕ

код Беле Куле
ЛОКАЛ ПРВОГА РЕДА

Свако вече велика представа са новим програмом.

Велики успех г-це Сузана Дартоа, славне акробатске играчице из париског Фоли Бержера.

Ускоро ће почети Роза Мирон рецитаторка париског позоришта СКАЛА.

После представе велики кабаре уз суделовање целе трупе.

Кад се решите што да купите посетите прво

ТИРИНГ

улица Венизелос број 5.

Највеће стовариште разних артикала нарочито за војне потребе.

Огроман избор одећа од платна панаме, — униформе «нави», ципела, камашна кожних и вулених, пољских криваца, јастука инеуматичних.

Мрежа противу комараца и мува.

Потпуна опрема: торбе за сепције, денкове, путничке торбе и куфери.

Кожних кајашева, корбача, туристичких штадова.

АПАРАТА за БРИЈАЊЕ

и све припадљиве делове.

Све врсте парфимерије.

и т. д. 30—80

РЕКС

Фабрика цигарета — Јанукаки Протопапа

Рекс се зове нова марка цигарета горње фабрике. Зове се тако, јер је то краљица свих других марака својим одличним квалитетом и особитим укусом и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Рекс, Рес, Фос, Авга и Кирки, које се могу добити у свима продавницама дувана. 15—36

Најмодернији и најуређенији завод за чишћење и прање одећа и рубља официјерског, војначког и грађанског

Леониде Каропотаџиса

ул. Франк 37. (до франц. болнице)

Цене су умерене.

Уверити се у радњу 12 60

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Киви	Дин.	1.—
„	Глубек	„	0-80
„	Јави	„	0-65
„	Афрос	„	0-50

32—30

Посетите и купите у Солуну све намврнице у најстаријој и најпривзатијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгароктон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врста конзерва, Сардина, риба итд. Кондесованог млека.

Велики избор свих врста француских вина, ликера, коњака, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, посластица, чоколада, бисквита, разна теста итд.

Најфинији војтви, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.

Салуни и парфимерије прво квалитета. Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 29—30

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

61—

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбође и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито «Миродато» и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 73—60

СИНОВИ Г. А. ЕРЕРА И К^о ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипака, пантлена, платна, мушета. Париских артикала, женске конфекције, гвозђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Са дубоким болом у души извештавамо своје сроднике, пријатеље и познанике, да је наша мила и никад непрежаљена: супруга, мати и сестра

† Јелисавета - Цаја

после кратког а тешког боловања испустила своју племениту душу у Волосу 9-ог а сахрањена 10-ог овог месеца у тамошњем гробљу.

Солун, септембра 1916. год.

За навек ожаловљени:

супруг Никола Недељковић артиљ. пуковник; деца: Бранислав, Борислав и Војислав; сестра Мила; браћа: Ђорђе З. Петковић рез. арт. капетан, Војислав З. Петковић рез. коњич. поручник и остала родбина.

Мица и др Лиза П. Бугарчић са децом Миодрагом и Катарином извештавају своје рођаке и пријатеље, да је њихово првенче, њихова мила и добра кћи и нежна сеја

† ОЛГА

испустила своју млађану и пуно идеала душу на крилу своје миле и неорећне мамце и у загрљају овога драгог Бате и Секице 29. августа у Београду, у 15-ој години живота, не сачекав свога ојаћеног тату да му исприча и да му се пожали на свој тешки и мученички живот у робовашћу, и не видев поново ослобођену своју лецу домовину, коју је заиста њеринска воледа и чијим ослободилаца неће моћи и она, са осталим срећним другарицама, да одете венац славе и захвалности.

Београд — Солун, септембра 1916. год.